

Per e-mail: [REDACTED]
 Ministerie van Justitie en Veiligheid
 t.a.v. de heer drs. S. Dekker

Den Haag, 4 oktober 2019

dossiernummer: [REDACTED]
 uw kenmerk: n.v.t.
 telefoonnummer: [REDACTED]
 e-mail: [REDACTED]

Betreft: wijzigingsvoorstel van de Wet griffierechten burgerlijke zaken

Geachte minister,

De Nederlandse orde van advocaten (NOvA) heeft kennisgenomen van het consultatiedocument Wijziging van de Wet griffierechten burgerlijke zaken in verband met het introduceren van meerdere griffierechtcategorieën voor lagere geldvorderingen en maakt hierbij graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren op het consultatievoorstel.

Inleiding

De NOvA heeft het voorstel beoordeeld op enkele aspecten: de effecten op de toegang tot het recht, de verhoging van griffierechten voor vorderingen boven de € 5.000,-, het gekozen onderscheid tussen rechtspersonen en natuurlijke personen bij bepaling van de tarieven, de financiële onderbouwing en de daarbij gekozen voorwaarde van budgetneutraliteit.

Hierna worden deze aspecten nader uitgewerkt.

Effecten op de toegang tot het recht

Het feit dat het voorstel beoogt om de toegang tot de rechter voor (rechts)personen met lagere geldvorderingen te verbeteren, wordt door de NOvA als positief beoordeeld. Daar staat tegenover dat de tarieven voor vorderingen boven de € 5.000,- met maar liefst 35% omhoog gaan (niet voor onvermogens). Er staat niet welke gevolgen dit heeft voor de toegang tot het recht. Ook mist de NOvA een uitwerking in samenhang met de plannen van het kabinet voor een herziening van het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand.

Het is volgens de NOvA van groot belang om vooraf goed in kaart te brengen welke gevolgen de verhoging van het griffierecht zal hebben voor het aantal zaken dat voor de rechter komt. Zowel in het algemeen als in het kader van de gefinancierde rechtsbijstand. In het verleden bleek het aantal zaken dat na verhoging van griffiegelden was afgenomen groter was dan voorzien¹.

Bezoekadres
 Neuhuyskade 94
 2596 XM Den Haag
 Tel. 070 - 335 35 35

Postadres
 Postbus 30851
 2500 GW Den Haag

¹ Zie met name M.T. Croes e.a., Evaluatie Wet griffierechten burgerlijke zaken, De complexiteit van vereenvoudiging, WODC, Cahier 2017-9, vindplaats: www.wodc.nl/publicaties/

Verhoging griffierechten voor vorderingen boven de € 5.000,-

In het regeerakkoord staat dat de griffierechten, behoudens indexatie, niet worden verhoogd.² In het voorstel is, in strijd met het regeerakkoord, sprake van een verhoging van griffierechten voor vorderingen boven de € 5.000,-. Uit het voorstel wordt niet duidelijk waarom wordt afgeweken van het regeerakkoord. De keuze lijkt ingegeven door de wens om strikte budgetneutraliteit te hanteren bij de bepaling van de tariefhoogte van griffierechten. Om de verlaging van de tarieven voor vorderingen tot € 5.000,- te compenseren is er gekozen voor een verhoging van de vorderingen boven de € 5.000,- van maar liefst 35%. Dit lijkt een buitenproportionele verhoging. De NOvA vindt het onwenselijk om verhoging van griffierechten te rechtvaardigen louter om de voorstellen budgetneutraal te houden.

Onderscheid rechtspersonen en natuurlijke personen bij hoogte griffierecht

In het voorstel gaan de griffierechten voor rechtspersonen omlaag en de griffierechten voor natuurlijke personen omhoog. De NOvA vraagt zich af of dit onderscheid wel gemaakt moet worden. In de praktijk zijn de meeste procedures bij de kantonrechter incassozaken van rechtspersonen tegen natuurlijke personen. De natuurlijke personen zijn als gedaagden/verweerders bij de kantonrechter zelf geen griffierecht verschuldigd, maar worden bij verlies van de zaak wel veroordeeld in het hogere griffierecht voor rechtspersonen. Andersom lopen rechtspersonen in procedures tegen natuurlijke personen minder risico, omdat zij bij verlies worden veroordeeld in het lagere griffierecht voor natuurlijke personen. In die zin verdraagt het voorstel zich niet met het beginsel dat de zwakkere partij tegen de sterkere partij in bescherming genomen moet worden. Voorts is de hoogte van het griffierecht voor zaken van onbepaalde waarde (waaronder bijvoorbeeld het verzoek verlop conservatoir beslag, met een recht van pand of hypotheek samenhangende vorderingen en een executie-kortgeding) in de huidige regelgeving al belemmerend hoog en de NOvA acht het bij dit soort vorderingen niet wenselijk om onderscheid te maken tussen natuurlijke personen en rechtspersonen.

Financiële onderbouwing

De NOvA vraagt zich af of het voorstel zoals dat er ligt, goed is doorgerekend. De toelichting op het voorstel overtuigt in dat opzicht onvoldoende. Zelfs het uitgangspunt dat de voorstellen budgetneutraal zijn, wordt nergens met cijfers onderbouwd.

In vertrouwen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Namens de algemene raad

algemeen secretaris

² Kamerstukken II 2017/18, 34700, nr. 34, 'Vertrouwen in de toekomst', Regeerakkoord 2017 – 2021 VVD, CDA, D66 en ChristenUnie, p. 5.